

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124205522
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Janigloš
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4124205522.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Mareka Janigloša a členiek senátu JUDr. Evy Šiškovéj a JUDr. Dariny Vargovej, v právnej veci žalobcov: 1/ A. A. B., nar. XX. XX. XXXX, C. D. E. XXX/X, F., 2/ G. H., nar. XX. XX. XXXX, C. XXX, obaja právne zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., Ul. 17. novembra 3215, Čadca, IČO: 50 473 522, proti žalovaným: 1/ I. J. I. J., nar. XX. XX. XXXX, K. XXX, 2/ E. J., nar. XX. XX. XXXX, K. XXX, obaja právne zastúpení JUDr. Petrom Bojdom, advokátom, Fraňa Mojtu 43, Nitra, IČO: 50 400 916, v konaní o zaplatenie sumy 8.400,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8C/48/2024-152 zo dňa 06. 09. 2024, takto

rozhodol:

I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. **p o t v r d z u j e .**

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III. a IV. **m e n í** nasledujúcim spôsobom:

II. Žalovaní 1/ a 2/ **s ú p o v i n n í** zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne sumu vo výške 290,32 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 290,32 eur od 16. 05. 2024 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaná 2/ **j e p o v i n n á** zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu vo výške 8.109,68 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 8.109,68 eur od 16. 05. 2024 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalobcom 1/ a 2/ **p r i z n á v a** proti žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

V. Konanie proti žalovanému 1/ v časti žaloby o zaplatenie 4.200,- eur spolu **s úrokom z** omeškania 5 % ročne zo sumy 4.200,- eur od 16. 05. 2024 do zaplatenia **z a s t a v u j e .**

VI. Žalovanému 1/ **p r i z n á v a** proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 87,06 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne sumu 4.490,32 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 4.490,32 eur od 16. 05. 2024 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok). Ďalším výrokom uložil žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu

vo výške 3.909,68 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 3.909,68 eur od 16. 05. 2024 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (II. výrok).

2. O trovách konania rozhodol tak, že uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v časti o zaplatenie 4.490,32 eur v rozsahu 100 % (III. výrok) a žalovanej 2/ povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania v časti o zaplatenie 3.909,68 eur v rozsahu 100 % (IV. výrok).

3. Posledným výrokom rozhodol o návrhu žalovaných 1/ a 2/ na prerušenie konania tak, že tento návrh zamietol (V. výrok).

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil citáciou § 123, § 451 ods. 1 a 2, § 458 ods. 1, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a poukazom na ust. § 164, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

5. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že sa žalobcovia podanou žalobou domáhali voči žalovaným ako solidárnym dlžníkom zaplatenia sumy 8.400,- eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobu odôvodnili tým, že žalobcovia uzatvorili so žalovanými kúpnu zmluvu, ktorou žalobcovia nadobudli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX pre k. ú. K. do svojho vlastníctva. Kúpna zmluva bola uzatvorená z dôvodu, že na nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovaných hrozil výkon exekučného záložného práva. Zároveň došlo k uzatvoreniu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, na základe ktorej sa žalobcovia zaviazali previesť žalovaným predmetné nehnuteľnosti a taktiež došlo k uzatvoreniu zmluvy o budúcej nájomnej zmluve, od ktorých žalobcovia pre neplnenie povinností - uhrádzanie nájomného žalovanými, odstúpili. Žalobcovia opakovane vyzvali žalovaných na vypratanie nehnuteľností, tí nereagovali. Žalovaní užívajú nehnuteľnosť bez právneho dôvodu, preto si žalobcovia uplatnili bezdôvodné obohatenie za obdobie od 01. 03. 2023 do 30. 04. 2024 v celkovej sume 8.400,- eur, vychádzajúc z dohodnutej výšky nájmu 600,- eur mesačne v zmluve o budúcej nájomnej zmluve. Žalobcovia upravili žalobný návrh podaním zo dňa 27. 05. 2024 z dôvodu vyhláseného konkurzu na majetok žalovaného 1/ tak, že obaja žalovaní sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 4.490,32 eur so zákonným úrokom z omeškania od 16. 05. 2024 do zaplatenia (solidárny dlh do vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného 1/) a žalovaná 2/ je povinná zaplatiť sumu 3.909,68 eur so zákonným úrokom z omeškania od 16. 05. 2024 do zaplatenia.

6. Súd prvej inštancie o uplatnenom nároku rozhodol platobným rozkazom č. k. 8C/48/2024-50 zo dňa 30. 05. 2024, ktorým žalobe vyhovel. Proti platobnému rozkazu podali žalovaní včas odpor. V odpore uviedli, že neuznávajú uplatnený nárok. Žalovaná 2/ ťažko ochorela, čo si vyžiadalo veľké výdavky a v dôsledku toho sa zaťažil dom s pozemkami v K.. Súdny exekútor pristúpil k speňaženiu nehnuteľností dražbou a vtedy sa oslovili žalobcovia za účelom vyplatenia exekúcie. Debaty sa viedli v tom zmysle, že žalovaným bude poskytnutá pôžička, v zmluve malo byť jasne uvedené, že sa jedná o pôžičku a nie o kúpu nehnuteľností. Až neskôr žalovaná 2/ zistila, že sa jednalo o kúpu a chcela získať nehnuteľnosti späť. Žalobcom ponúkla sumu 180.000,- eur, nestačilo im to a žiadali 240.000,- eur. Obdobne to bolo s nájmom, najskôr chceli 350,- eur, až to skočilo na 650,- eur. Sumu nájmu spočiatku zaplatili, a to za prvé dva mesiace, potom nastala pandemická situácia spôsobená ochorením COVID-19, počas ktorej prišli o zamestnanie. Dohodli sa na odklade nájomného na šesť mesiacov, sumu však potom žalobcovia chceli v celosti a keďže túto žalovaní nemali, žalobcovia ich dali na exekúciu, čím im znemožnili vziať si ďalší úver. Žalovaní zdôraznili, že ich skutočným zámerom nebolo podpísať kúpnu zmluvu, ale zmluvu o pôžičke, preto tomuto právnomu úkonu chýba náležitosť vôle a takýto úkon je neplatný. Ak sú žalovaní vlastníkmí nehnuteľností, nemôžu ju žalobcovia prenajať a zároveň nedošlo k bezdôvodnému obohateniu.

7. Žalobcovia vo vyjadrení k odporu poukázali na konanie, v ktorých boli pohľadávky z bezdôvodného obohatenia judikované na základe rovnakého skutkového základu, a to konanie vedené na Okresnom súde Topoľčany sp. zn. 5C/1/2021 a sp. zn. 5C/18/2023. K tvrdeniam uvádzaným v odpore poukázali na rozhodnutie Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 4C/64/2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/84/2023, na základe ktorého bola zamietnutá žaloba žalovaných v postavení žalobcov o určenie vlastníckeho práva. Taktiež Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. To-11C/1/2021 zo dňa 15. 05. 2024 rozhodol o povinnosti žalovaných vypratať nehnuteľnosti na LV č. XX v k. ú. K..

8. Žalovaní vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov uviedli, že v konaní sp. zn. 4C/64/2022 podali dovolanie a v konaní sp. zn. TO-11C/1/2021 odvolanie. Vo vzťahu k rozhodnutiu v konaní sp. zn. 5C/18/2023 uviedli, že bude postačovať, ak Najvyšší súd SR posúdi otázku určenia vlastníckeho práva inak, ako to bolo na prvostupňovom a odvolacom súde.

9. Žalobcovia v následnom písomnom vyjadrení zdôraznili, že otázka určenia vlastníckeho práva bola vedená v samostatnom konaní, v ktorom súdy potvrdili, že žalovaní nie sú vlastníckymi nehnuteľnosťami. Poukázali na to, že obaja žalovaní prešli oddĺžením, a teda značnú časť priznaných súm žalobcovia neuvidia, pretože spadajú pod oddĺženie.

10. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. V konaní nebolo sporné, že žalovaní užívajú predmetné nehnuteľnosti, vo vzťahu ku ktorým sa žalobcovia domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia. Sporným bolo, či žalovaní užívajú nehnuteľnosť bez právneho dôvodu, keď žalovaní v rámci svojej procesnej obrany namietali absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy, na základe ktorej mali žalobcovia nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, teda za vlastníkov nehnuteľností žalovaní považovali seba, a preto nemôže dochádzať k bezdôvodnému obohateniu na ich strane. Absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy žalovaní odvodzovali od absencie ich vôle uzatvoriť kúpnu zmluvu tvrdiac, že ich vôľou bolo uzatvoriť zmluvu o pôžičke.

11. Vo vzťahu k predloženej námietke žalovaných súd prvej inštancie skonštatoval, že v predmetnom konaní ju posudzovať nemôže, nakoľko posudzovanie vlastníckeho práva žalobcov na základe totožných argumentov, ako boli predkladané v konaní, bolo predmetom samostatného konania vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4C/64/2022, v ktorom súd nezistil neplatnosť kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalovaní previedli predmetné nehnuteľnosti na žalobcov. Opätovným preskúmaním platnosti kúpnej zmluvy z tých istých dôvodov by súd prvej inštancie neprípustne zasiahol do už judikovaného záveru súdu. Súd prvej inštancie v danej veci preto v otázke vlastníctva vychádzal z toho, že vlastníckymi nehnuteľnosťami sú žalobcovia. Súd prvej inštancie nemal dôvod sa zaoberať skutočnosťami ohľadom uzatvorenia kúpnej zmluvy a predzmluvnými rokovacími vzťahujúcimi sa ku kúpnej zmluve, ani tvrdeniami o porušení zmluvných povinností žalobcami ako kupujúcimi. Keďže práve na preukázanie uvádzaných skutočností žalovaní navrhli výsluch žalovanej 2/ a svedka E. L. (brata žalovanej 2/), súd prvej inštancie takémuto návrhu nevyhovел a dôkazy nevykonал, nakoľko tvrdené skutočnosti, ku ktorým overeniu boli navrhnuté dôkazy, sú bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Súd prvej inštancie dodal, že ak žalovaná 2/, ktorá bola na pojednávanie predvolaná (a nemohla sa ho zúčastniť zo zdravotných dôvodov), chcela predložiť súdu skutkové tvrdenia, mala tento priestor v rámci písomných vyjadrení, prípadne mohla predložiť svoje písomné vyjadrenie prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní. Zo zisteného skutkového stavu súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalovaní užívajú nehnuteľnosť žalobcov, pričom k užívaniu nehnuteľností nemajú žiaden právny titul, t. j. užívajú ju bez právneho dôvodu (čo potvrdzuje aj rozsudok, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť predmet nájmu vypratáť), preto vzniklo na strane žalovaných bezdôvodné obohatenie.

12. Súd prvej inštancie pri určovaní náhrady za bezdôvodné obohatenie žalovaných vychádzal z výšky nájomného, ktoré bolo medzi stranami sporu dojednané v zmluve o budúcej nájomnej zmluve vo výške 600,- eur mesačne pre prípad uzatvorenia budúcej nájomnej zmluvy, ktorá suma predstavuje vôľu strán sporu, resp. ich dohodu o nájomnom a teda akceptáciu takto stanovenej výšky nájomného. Účastníci zmluvy o budúcej zmluve sú svojimi prejavmi vôle rovnako viazaní ako pri uzatvorení napr. realizačnej zmluvy. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaní nijako nerozporovali výšku bezdôvodného obohatenia uplatnenú žalobcami. Inak povedané výška bezdôvodného obohatenia v konaní sporná nebola, žalovaní ju účinne nepopreli tým, že by ju spochybnili a predložili vlastné tvrdenia. Žalobcovia si uplatnili vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 01. 03. 2023 do 30. 04. 2024, t. j. za 14 mesiacov, čo predstavuje 8.400,- eur, z toho sumu 4.490,32 eur voči obom žalovaným a sumu 3.909,68 eur voči žalovanej 2/. Vzhľadom na preukázanie splnenia podmienok na vydanie bezdôvodného obohatenia (užívanie nehnuteľností žalobcov bez právneho dôvodu), ako aj k preukázaniu výšky bezdôvodného obohatenia (ktorá ani nebola sporná), súd prvej inštancie priznal nárok žalobcom tak, ako požadovali.

13. Žalobcovia si uplatnili aj úroky z omeškania od 16. 05. 2024, t. j. odo dňa podania žaloby, do zaplata, vo výške 5 % (k uvedenému dátumu bola zákonná výška úrokov z omeškania 9,5 % ročne, teda žalobcovia si uplatnili nižšiu výšku úroku z omeškania). Žalovaní nijako nerozporovali úroky z omeškania, nepopreli nárok žalobcov, ani výšku a obdobie, za ktoré sú požadované, preto súd prvej inštancie žalobe aj v časti úrokov z omeškania vyhovel a priznal ich tak, ako žiadali žalobcovia.

14. K návrhu žalovaných na prerušenie konania do skončenia konania o dovolaní voči rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/84/2023, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalovaných na určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, súd prvej inštancie uviedol, že nebol dôvod na vyhovie, návrhu na prerušenie konania. Otázka tvrdeného vlastníckeho práva žalovaných bola právoplatne vyriešená (negatívne). Právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Aj keď žalovaní podali dovolanie, ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým by sa malo zasahovať do judikovaného stavu len za výnimočných a zákonom stanovených podmienok. Všeobecne podanie dovolania nie je dôvodom na prerušenie konania, a to aj za stavu, kedy dovolací súd posudzuje rozhodnutie, ktoré by mohlo mať vplyv na priebeh konania. K uvedenej skutočnosti by mali pristúpiť ešte iné osobitné okolnosti, na základe ktorých je dôvodné dať prednosť prerušeniu konania pred zásadou hospodárnosti a rýchlosti konania. Súd prvej inštancie takéto osobitné dôvody nezistil. Preto návrh na prerušenie konania zamietol.

15. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže boli žalobcovia v konaní úspešní, súd prvej inštancie im priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %, a to tak v časti konania o zaplata 4.490,32 eur voči obom žalovaným a v časti konania o zaplata 3.909,68 eur voči žalovanej 2/.

16. Proti uvedenému rozhodnutiu podali žalovaní v zákonnej lehote odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Žalovaní nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že v predmetnom konaní nemôže posudzovať ich vlastnícke právo, pretože na základe totožných argumentov bolo posúdené vlastnícke právo žalobcov v samostatnom konaní vedenom no Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4C/64/2022. Boli to samotní žalobcovia, ktorí sa vyjadrovali, ako veľmi žalovaným chceli pomôcť, ale zároveň sa vyjadrovali aj o úrokoch, čiže o situácii, ako získať prospech na úkor žalovaných. Potom je zrejmé, že úmysel zmluvných strán nebol uzatvoriť kúpnu zmluvu, ale zmluvu o pôžičke. A to z dôvodu, že pri kúpnej zmluve sa žiadne úroky resp. pôžička nespomínajú. Ak teda žalovaní nemali úmysel uzatvoriť kúpnu zmluvu, tak takémuto právnomu úkonu chýbajú náležitosti vôle, a preto je takýto právny úkon neplatný. Simulovaný právny úkon, t. j. kúpna zmluva je neplatný úkon, chýba vôľa účastníkov, platí však disimulovaný právny úkon, čiže zmluva o pôžičke, ku ktorému smerovala vôľa účastníkov. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôžu žalobcovia nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, a to s ohľadom na zásadu uplatňovanú v civilnom práve, že z nepráva nemôže vzniknúť platné právo. Ak kúpna zmluva, na podklade ktorej žalobcovia nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, je neplatná, tak potom to znamená, že žalobcovia nenadobudli predmetné nehnuteľnosti. Vlastníkmi predmetných nehnuteľností sú naďalej žalovaní. Nestotožnili sa so záverom súdu prvej inštancie, že by súd prvej inštancie neprípustne zasiahol do už judikovaného záveru Okresného súdu Topoľčany. Judikovaný záver súdu môže byť zmenený, a to v dôsledku mimoriadnych opravných prostriedkov. Na Okresnom súde Topoľčany sa pod sp. zn. 4C/64/2022 riešila otázka určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Je síce pravda, že rozsudok sa stal právoplatným, ale zároveň bolo v tomto konaní podané dovolanie, a to z dôvodu, že došlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, ako aj z dôvodu, že v tomto konaní sa v dôsledku nesprávneho právneho postupu znemožnilo žalovaným uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Otázka určenia vlastníckeho práva má podstatný význam i v tomto konaní a ak by mala byť otázka určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam nesprávne posúdená, tak potom by to malo aj veľký význam v tomto konaní, pretože

by to znamenalo, že žalobcovia nie sú vlastníkami predmetných nehnuteľností. Ak by žalobcovia neboli vlastníkami predmetných nehnuteľností, znamenalo by to, že vlastníkami týchto nehnuteľností sú žalovaní, čo by bol dôvod aj na zamietnutie žaloby z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Pokiaľ by žalovaní boli vlastníkami predmetných nehnuteľností, tak by nedochádzalo k užívaniu nehnuteľností bez právneho dôvodu. A ak by nedochádzalo k užívaniu nehnuteľností bez právneho dôvodu, tak by žalobcom nevznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

18. Žalovaní sa nestotožnili ani so stanoviskom súdu prvej inštancie ohľadom zamietnutia návrhov na doplnenie dokazovania. Súd nepripustil návrh na výsluch svedka E. L. s odôvodnením, že pre zisťovanie skutkového stavu v tomto konaní nie je jeho výpoveď dôležitá, a to aj s poukazom na tú skutočnosť, že s jeho výpoveďou sa vysporiadal súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/64/2022. V konaní vedenom pod sp. zn. 4C/64/2022 došlo k podaniu dovolania, a to z dôvodu, že rozsudok súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Čiže ak žalovaní poukázali na podanie dovolania v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/64/2022 z dôvodu, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, tak potom bol súd prvej inštancie povinný sa zaoberať skutočnosťami, ktoré majú vplyv na otázku ohľadom určenia vlastníckeho práva. Súd prvej inštancie mal tieto skutočnosti preskúmať, a nie iba poukázať na závery z konania o určenie vlastníckeho práva.

19. Nestotožnili sa ani so záverom súdu prvej inštancie v tom zmysle, že nebol dôvod na vyhoviecie návrhu na prerušenie konania. Z ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že súd môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. V tomto prípade prebieha konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky. V predmetnom konaní sa rieši otázka, ktorá by mala zásadný význam aj pre predmetné konanie. Z uvedeného dôvodu vyplýva, že na prerušenie konania boli splnené všetky zákonné dôvody. Zákon v tomto prípade nevyžaduje, aby ku konaniu, v ktorom sa rieši otázka, ktorá by mohla mať zásadný význam aj v tomto konaní, pristúpili ešte ďalšie osobitné okolnosti. Jedným zo základných princípov civilného sporového poriadku je, aby došlo k poskytnutiu ochrany ohrozeným a porušeným právam a právom chráneným záujmom, pričom poskytnutá ochrana musí byť spravodlivá a účinná, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Porušené a ohrozené práva a právom chránené záujmy majú žalovaní, a nie žalobcovia. Žalovaní majú neisté vlastnícke právo, a to v dôsledku zisťného úmyslu žalobcov. Súd prvej inštancie síce aplikoval zásadu hospodárnosti, avšak absolútne nereflektoval na svoju základnú úlohu, ktorou je poskytnutie ochrany ohrozeným a porušeným právam. Zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k poskytnutiu ochrany týmto právam.

20. Záverom žalovaní navrhli, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a aby žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Žalobcovia sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

22. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané žalovanými v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal podané odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP), pričom dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v časti potvrdiť v zmysle ust. § 387 ods. 1 a v časti zmeniť v súlade s ust. § 388 CSP, tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

23. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali voči žalovaným zaplata sumy 8.400,- eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobcovia uzatvorili so žalovanými kúpnu zmluvu, ktorou žalobcovia nadobudli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX pre k. ú. K. do svojho vlastníctva. Kúpna zmluva bola uzatvorená z dôvodu, že na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných hrozil výkon exekučného záložného práva. Zároveň došlo k uzatvoreniu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, na základe ktorej sa žalobcovia zaviazali previesť žalovaným predmetné nehnuteľnosti a taktiež došlo k uzatvoreniu zmluvy o budúcej nájomnej zmluve, od ktorých žalobcovia pre neplnenie povinností - uhrádzanie nájomného žalovanými, odstúpili. Žalovaní užívajú nehnuteľnosť bez právneho dôvodu, preto si žalobcovia uplatnili bezdôvodné obohatenie za obdobie od 01. 03. 2023 do 30. 04. 2024 v celkovej sume 8.400,- eur, vychádzajúc z dohodnutej výšky nájmu 600,- eur mesačne v zmluve o budúcej

nájomnej zmluve. Žalobcovia upravili žalobný návrh podaním zo dňa 27. 05. 2024 z dôvodu vyhláseného konkurzu na majetok žalovaného 1/ tak, že obaja žalovaní sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 4.490,32 eur so zákonným úrokom z omeškania od 16. 05. 2024 do zaplataenia (solidárny dlh do vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného 1/) a žalovaná 2/ je povinná zaplatiť sumu 3.909,68 eur so zákonným úrokom z omeškania od 16. 05. 2024 do zaplataenia.

24. Žalovaní neuznávajú žalobcami uplatnený nárok. Poukázali na skutočnosť, že žalovaná 2/ ťažko ochorela, čo si vyžiadalo veľké výdavky a v dôsledku toho sa zaťažil dom s pozemkami v K.. Súdny exekútor pristúpil k speňaženiu nehnuteľností dražbou a vtedy sa oslovili žalobcovia za účelom vyplataenia exekúcie. Žalovaní v konaní poukazovali na to, že ich skutočným zámerom nebolo podpísať kúpnu zmluvu so žalobcami, ale zmluvu o pôžičke, preto tomuto právnomu úkonu (kúpna zmluva) chýba náležitosť vôle a takýto úkon je neplatný, preto sú žalovaní naďalej vlastníkami nehnuteľností, nemôžu ju žalobcovia prenajať a zároveň nedošlo k bezdôvodnému obohateniu.

25. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď poukázal na to, že posudzovanie vlastníckeho práva žalobcov a žalovaných k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX k. ú. K., už bolo predmetom samostatného konania vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4C/64/2022. V uvedenom konaní sa žalovaní (v postavení žalobcov) domáhali určenia, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností, keď namietali platnosť kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalobcovia (v konaní sp. zn. 4C/64/2022 v postavení žalovaných) nadobudli spoluvlastnícke podiely na predmetných nehnuteľnostiach od žalovaných, pričom ich žaloba bola Okresným súdom Topoľčany zamietnutá rozsudkom č. k. 4C/64/2022-179 zo dňa 25. 04. 2023. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07. 12. 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/84/2023-230 zo dňa 22. 11. 2023. V uvedenej veci konajúce súdy nezistili neplatnosť kúpnej zmluvy, konštatovali jej uzatvorenie, vďaka žalovaných predať nehnuteľnosti a odovzdať ich kupujúcim. Hmotnoprávna otázka platnosti kúpnej zmluvy už teda bola právoplatne vyriešená v inom súdnom konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné a v súlade s právom (ako aj so zásadami formálnej logiky) v jednom spore vyriešiť spornú otázku platnosti/neplatnosti kúpnej zmluvy a následne v inom spore opätovne posudzovať takúto otázku a prípadne dospieť k opačnému záveru. Takýto postup by nezodpovedal jednému zo základných princípov právneho štátu – princípu právnej istoty. Právoplatný rozsudok o určovacej žalobe rieši záväzne pre neskoršie podanú žalobu o plnenie z toho istého právneho pomeru existenciu tohto právneho pomeru. Súd prvej inštancie preto v tomto prípade nemohol riešiť to, čo už bolo právoplatne vyriešené v osobitnom spore sporových strán a správne vychádzal z toho, že vlastníkami nehnuteľností sú žalobcovia, keď otázka tvrdeného vlastníckeho práva žalovaných bola právoplatne vyriešená (negatívne). Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené skutočnosti nevykonal v tomto smere ďalšie dokazovanie, čo aj primerane odôvodnil a odvolací súd sa s jeho dôvodmi stotožňuje.

26. V zmysle vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne skonštatoval, že žalovaní užívajú nehnuteľnosti žalobcov, pričom k užívaniu nehnuteľností nemajú žiaden právny titul, a teda ich užívajú bez právneho dôvodu, pričom na ich strane vzniká z tohto dôvodu bezdôvodné obohatenie, ktorého výška uplatnená žalobcami (spolu s úrokmi z omeškania) nebola rozporovaná.

27. Súd prvej inštancie sa tiež správne vysporiadal s návrhom žalovaných na prerušenie konania. Ustanovenie § 164 CSP upravuje fakultatívne dôvody prerušenia konania v prípade, ak prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu a súd neurobí iné vhodné opatrenia. Pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konania súd uvažuje v intenciách vhodnosti, pretože prípadným prerušením konania, môže dôjsť k predĺženiu konania. Návrh na prerušenie sa vzťahuje ku konaniu, ktoré je už v podstate právoplatne ukončené dňom 07. 12. 2023. Skutočnosť, že žalovaní podali dovolanie proti právoplatnému rozsudku, nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodom na prerušenie konania podľa § 164 CSP. Odvolací súd uvádza, že zákon dáva súdu možnosť, nie povinnosť konanie prerušiť. Ustanovenie § 164 CSP upravuje fakultatívne prerušenie konania, pričom súd vždy musí podriaďiť priebeh konania aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv účastníkov konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo. Ak by zákonodarca mal v úmysle, aby podanie dovolania malo mať za následok prerušenie konania, vyjadril by to priamo v zákone. Žalovaní dovolaním napadli právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bol súd prvej inštancie viazaný, na

čo podanie dovolania nemá vplyv. Prípadné prerušenie konania z dôvodu podania dovolania by viedlo k neúčelnému predlžovaniu konania, čím by došlo k porušeniu práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 Ústavy SR. Aj z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne návrh žalovaných na prerušenie konania zamietol, keď zároveň nevezhladol osobitné dôvody pre iný postup.

28. Súdu prvej inštancie je však v súvislosti so spôsobom rozhodnutia možné vytknúť to, že sa nesprávne vysporiadal s uplatnenými nárokmi žalobcov z hľadiska vyhláseného konkurzu na majetok žalovaného 1/.

29. Procesno-právnym účinkom vyhlásenia konkurzu podľa 4. časti zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) je povinnosť súdu bez zbytočného odkladu zastaviť konania uvedené v § 167e ods. 1 ZKR. Z ustanovenia § 161 ods. 1 CSP (s povahou generálneho procesného ustanovenia týkajúceho sa skúmania procesných podmienok) vyplýva pre súd povinnosť prihliadať kedykoľvek počas konania na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, rovnaká povinnosť ako povinnosť ex officio je uložená aj odvolaciemu súdu dokonca aj v takom prípade, ak nedostatok procesných podmienok nebol výslovne ako odvolací dôvod uplatnený.

30. V zmysle ust. § 166a ods. 1 písm. a) ZKR, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a 166c), len v konkurze alebo splátkovom kalendárom môže byť uspokojená pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“). V súdnej veci účinky vyhláseného konkurzu na majetok žalovaného 1/ ako úpadcu, súčasne aj účinky oddĺženia nastali v dobe ešte pred podaním žaloby (október 2023), kde v tomto prípade neboli splnené podmienky pre konanie a rozhodovanie a priznanie časti nárokov žalobcov vo vzťahu k žalovanému 1/ v konaní a nebolo ich možné priznať tak, ako to bolo urobené súdom prvej inštancie, teda zaviazat' žalovaného 1/ na ich zaplatenie.

31. Žalobcovia podaním zo dňa 27. 05. 2024 upravili žalobný návrh, je však potrebné uviesť, že vo vzťahu k žalovanému 1/ uplatnili aj nároky, ktoré vznikli ešte pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného 1/ (bezdôvodné obohatenie za obdobie od 01. 03. 2023 do 30. 09. 2023 vo výške 4.200,- eur, kde konkurz na majetok žalovaného 1/ bol vyhlásený až v októbri 2023), kde vo vzťahu k žalovanému 1/ neboli v tejto časti z dôvodu vyhláseného konkurzu splnené podmienky pre konanie a rozhodovanie, preto odvolací súd konanie proti žalovanému 1/ v časti o zaplatenie 4.200,- eur s príslušenstvom zastavil v zmysle ust. § 167e ods. 1 ZKR.

32. Na základe uvedeného bol nárok žalobcov vo vzťahu k žalovanému 1/ dôvodný len v časti o zaplatenie sumy vo výške 290,32 eur s príslušenstvom (žalobcami uplatnené bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo v kalendárnom mesiaci, v ktorom bol vyhlásený konkurz). Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil a v tomto smere upravil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaného 1/ zaviazal spolu so žalovanou 2/ len na zaplatenie uvedenej sumy vo výške 290,32 eur spolu s príslušenstvom, pričom na zvyšnú časť nárokov žalobcov zaviazal už len žalovanú 2/, proti ktorej bol nárok žalobcov dôvodný v celom rozsahu.

33. Podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 255 a § 256 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodoval o náhrade trov celého konania. Vo vzťahu žalobcov a žalovanej 2/ odvolací súd priznal žalobcom ako úspešným v konaní nárok na náhradu trov celého konania (pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania) v rozsahu 100 %.

34. Pokiaľ ide o vzťah žalobcov a žalovaného 1/, z hľadiska procesného žalobcovia zavinili zastavenie konania v časti o zaplatenie sumy vo výške 4.200,- eur spolu s príslušenstvom a z tohto pohľadu zodpovedajú za náhradu trov konania voči žalovanému 1/. Žalobcovia totiž podali žalobu v dobe po vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného 1/ a úpravu žaloby vykonali už aj s vedomosťou o tejto skutočnosti, a teda zavinili zastavenie konania vo vzťahu k žalovanému 1/ vo vyššie uvedenej časti tým, že si voči nemu uplatňovali nároky po vyhlásení konkurzu na jeho majetok, teda v čase, kedy už neboli splnené podmienky pre konanie a rozhodovanie a pre priznanie časti týchto nárokov v súdnom konaní. Žalovaný 1/ tak bol úspešný v časti o zaplatenie sumy vo výške 4.200,- eur s príslušenstvom a žalobcovia boli úspešní v časti o zaplatenie sumy vo výške 290,32 eur s príslušenstvom (z celkovo uplatňovanej sumy vo výške 4.490,32 eur vo vzťahu k žalovanému 1/). Úspech žalovaného 1/

tak v konaní predstavuje 93,53 %. Žalobcovia boli úspešní v rozsahu 6,47 %. Čistý úspech žalovaného 1/ teda predstavuje 87,06 %. Z uvedeného dôvodu odvolací súd priznal žalovanému 1/ nárok na náhradu trov celého konania proti žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 87,06 %.

35. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).